

NOVOSTI

Stručnjak za braniteljski pastoral dr. Stanislav Šota o radu s braniteljima u mirnodopskom razdoblju: „Slušanje, podrška i sakramenti ključni su za ozdravljenje duše“

ZAGREB (IKA) 30.10.2024. / 09:43

Braniteljima su u vrijeme Domovinskoga rata veliku podršku davali i katolički svećenici. Oni su na prvoj crti bojišnice dijelili ratnu svakodnevicu s braniteljima. Iako nisu nosili oružje ni sudjelovali u borbama, blizina vojnih kapelana bila je ključna za duhovno snaženje i buđenje nade borcima za obranu Hrvatske.

Već tri desetljeća s hrvatskim braniteljima radi profesor pastoralne teologije dr. Stanislav Šota, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije koji je u toj nadbiskupiji i povjerenik za pastoral branitelja. Gotovo svakodnevno susreće se s njihovim postratnim traumama, čežnjama, pitanjima te svjedoči da je dušobrižništvo branitelja sada u mirnodopskom razdoblju jednako važno kao što je bila nužna prisutnost svećenika tijekom Domovinskoga rata na prvoj crti bojišnice.

Crkvi je ponuditi sadržaj

Uloga svećenika dušobrižnika branitelja tako nije isključivo vezana uz prošlost i razdoblje rata, već se i u vrijeme mira – organiziranjem specifične duhovne skrbi – želi pokazati kako se snagom duha mogu nadjačati najteži izazovi i pomoći u zacjeljivanju ratnih rana branitelja.

„Na temelju tridesetogodišnjega rada s braniteljima kao svećenik bez psihijatrijsko-psihološke specijalizacije mogu ustvrditi da su braniteljima u susretu s njihovim traumama, uz psihijatre i psihologe, pomogli svećenici hagioterapeutskim sadržajima, slavljenjem sakramenata, mnogobrojnim osobnim razgovorima, njegovanjem kulture susreta i slušanja. Nerijetko je naše branitelje dovoljno saslušati, imati strpljenja za njihovu životnu priču, potaknuti ih na sakramente ispovijedi i euharistiju. Određeni broj branitelja zbog svećenikove otvorenosti želi biti sa svećenikom i u posljednjim trenucima svoga života“, govori prof. Šota i primjećuje da su branitelji nakon Domovinskoga rata više bili usmjereni na materijalna prava, dok danas – kada su sve stariji – naglašenije traže smisao patnje, vlastite žrtve, općenito smisao života. „Crkvi je ponuditi sadržaj bez obzira na broj, i usprkos svemu“, tvrdi stručnjak za braniteljski pastoral.

Upravo je zato na posljednjem plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije u travnju 2024. odlučeno da se osnuje Odbor i Nacionalni ured za pastoral branitelja, članova njihovih obitelji i stradalnika Domovinskoga rata. U posao uspostavljanja Odbora i

Ureda bio je uključen i prof. Šota, a o toj odluci hrvatskih biskupa kaže: „Odbor za pastoral branitelja, članova njihovih obitelji i stradalnika Domovinskoga rata u najširem smislu riječi, trebalo bi biti tijelo koje potiče pastoralnu brigu za branitelje, članove njihovih obitelji i stradalnike Domovinskoga rata. Kao i svaki drugi kategorijalni pastoral i pastoral branitelja potrebno je strukturirati, pomno planirati i organizirati, tako da je osnivanje na nacionalnoj razini potreban i danas nakon trideset godina poslije rata.“

Oснаžiti duhovni život branitelja

Otkrio je dr. Šota i što će biti zadaće novouspostavljenoga Odbora HBK-a za pastoral branitelja, članova njihovih obitelji i stradalnika Domovinskoga rata. Prema njegovim riječima, Odbor u suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja i drugim državnim tijelima Republike Hrvatske, kao i drugim tijelima HBK-a trebao bi promicati pastoralno djelovanje s ciljem produbljivanja kvalitete života branitelja, članova njihovih obitelji i stradalnika Domovinskoga rata; osnaživati i koordinirati razine pastoralnoga djelovanja na nadbiskupijskim, regionalnim, dekanatskim, gradskim i župnim razinama organiziranjem: duhovnih vježbi, seminara, tribina, predavanja, bračnih i obiteljskih susreta, euharistijskih slavlja, hodočašća, križnih putova; poticati osmišljanje vjerskih sadržaja na razini udruga proisteklih iz Domovinskoga rata koji će osnažiti duhovni život branitelja, članova njihovih obitelji i stradalnika Domovinskoga rata.

Uz pomoć i suradnju s nadbiskupijskim povjerenicima za pastoral branitelja, u opisu zaduženja novoga Odbora HBK-a bit će i poticanje, osmišljavanje i organiziranje znanstveno-stručnih skupova, predavanja i tribina s ciljem očuvanja duhovne baštine proizašle iz Domovinskoga rata; osmišljavanje i organiziranje formativnih susreta za nadbiskupijske povjerenike u pastoralu branitelja i stradalnika Domovinskoga rata. Odbor bi trebao neposredno i trajno razmjenjivati i pružati potrebne sadržaje i upute nadbiskupijskim povjerenicima ili predstavnicima za pastoral branitelja i stradalnika Domovinskoga rata i poticati na redovitu komunikaciju s udrugama proisteklih iz Domovinskoga rata.

„S druge strane, Nacionalni ured će osmišljavati pastoralnu brigu za branitelje, članove njihovih obitelji i stradalnike Domovinskoga rata prema povjerenim zadaćama od strane predsjednika i članova Odbora, biti redovita kontakt osoba za suradnju s Ministarstvom hrvatskih branitelja, ostalim državnim tijelima, kao i ostalim tijelima HBK-a, nadbiskupijskim povjerenicima za pastoral branitelja i udrugama proisteklih iz Domovinskoga rata“, rekao je prof. Šota.

Važno je vrednovati i osobni pristup

Govoreći o pastoralu branitelja danas kaže da su u ocjeni toga pastoralu prisutna razmimoilaženja, odnosno da su nerijetko ocjene dijametralno suprotne: „Jedno je sigurno, Crkva u Hrvatskoj nakon Domovinskoga rata u braniteljima je trebala konkretnije prepoznati zasebnu kategoriju pastoralnoga djelovanja i principima kategorijalnoga pastoralnoga djelovanja sustavnije osmišljavati evangelizacijske i katehetske sadržaje.“ Zato je važno podizati svijest o nužnosti duhovne podrške za branitelje u procesu suočavanja s ratnim traumama i poboljšanja kvalitete njihova života. Stoga naš sugovornik pojašnjava kako Katolička Crkva u mirnodopsko vrijeme skrbi o braniteljima. „Na razini cijele Crkve u Hrvata prvo bih istaknuo hodočašća za branitelje u Lourdes, Mariju Bistricu, Sinj, Ilok. Na razini partikularnih Crkava postoje također organizirana hodočašća. U pojedinim nadbiskupijama organiziraju se prigodne duhovne obnove, uglavnom u jakim liturgijskim vremenima, u došašću i korizmi, na kojima se promišlja o braniteljima interesantnima teološkim sadržajima: pitanje oprosta, pravednosti, mira, življenje bračnoga i obiteljskoga života s doživljenom ratnom traumom, općenito molitveni i sakramentalni život. Isto tako organiziraju se duhovne obnove za pripadnike pojedinih udruga u prostorijama udruga, napose prigodom obilježavanja stradanja ili osnivanja. Pojedine mjesne Crkve organiziraju ili su organizirale tribine za predstavnike udruga na nadbiskupijskoj, gradskoj i župnoj razini. U pojedinim duhovnim centrima i domovima organiziraju se molitveni sadržaji za udruge proistekle iz Domovinskoga rata. Inicijative, poput ‘Marijanskoga hoda za domovinu’ također okupljaju branitelje. Važno je vrednovati i osobni pristup i njegovanje kulture susreta u poosobljenom pastoralnom djelovanju.“

Branitelji od Crkve očekuju hospicije

Što branitelji traže od Crkve i društva današnjice, tri desetljeća nakon ratnih sukoba? Prof. Stanislav Šota odgovara: „I od Crkve i društva očekuju ponajprije vrednovanje njihove žrtve učinjene za domovinu. Nekada se može učiniti da u zahtjevima vrednovanja njihove žrtve branitelji pretjeruju, međutim kada si približimo činjenicu da je veliki broj branitelja preko noći postao ratnikom, mjesecima ili godinama bio u rovu, na položajima, po kiši,

snijegu, vrućini, da su mnogi mladost umjesto s društvom u kafiću, nogometu, fakultetu proveli u rovu, tada zaista moramo vrednovati njihov život i žrtvu. Drugo – i od Crkve i društva – traže razumijevanje za njihove poteškoće i križeve. Jedan dio branitelja danas se osjeća osamljenim, nema obitelji, doživio je lom u braku, djeca su im otišla u druge države, itd. Treće, i od Crkve i države, traže pomoć u susretu s novonastalim krizama bolesti i patnje. I zbog branitelja pastoral treće i četvrte životne dobi u Hrvatskoj treba postati sustavniji, kvalitetniji i sveobuhvatniji. Koliko su hvalevrijedni braniteljski centri. Branitelji od Crkve očekuju hospicije i strukturiranje palijative skrbi.”

Kao povjerenik za branitelje Đakovačko-osječke nadbiskupije prof. dr. Šota u susretu je s njima i njihovim obiteljima, organizira duhovne vježbe i susrete za njih, pa prenosi čežnje i razočaranja o kojima branitelji govore. „Čežnja svih branitelja pravno je uređena i gospodarski prosperitetna domovina Hrvatska, Hrvatska u kojoj caruju vrednote čovjekoljublja, domoljublja, pa i bogoljublja. Zbog čežnje o uređenoj i gospodarski prosperitetnoj domovini, branitelji se (u)čine sanjari društva koje ne postoji. Velik broj branitelja čezne za pisanjem i isticanjem prave istine o Domovinskome ratu, istine o uzrocima i posljedicama velikosrpske agresije, čezne za istinom stradanja, okupacije, sudbini nestalih. Braniteljima je važna pravda i pravednost, procesuiranje ratnih zločina, suđenje i kažnjavanje ratnih zločinaca. Razočarenja se najčešće očituju zbog doživljene nepravde, obezvjeđivanja njihove žrtve, iznošenja laži o uzrocima i posljedicama srpske agresije, posebice izjednačavanja žrtve i agresora, kao i relativiziranja velikosrpske agresije.”

Autor: Ivan Tašev, novinar Glasa Koncila (itasev@glas-koncila.hr)

Tekst je dio novinarskoga projekta „Oprostom do domovine: Svjedočanstva svećenika dušobrižnika branitelja iz Domovinskoga rata”, objavljen u sklopu programa poticanja novinarske izvrsnosti u 2024. godini Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

AEM ivan tašev

Daljnje korištenje vijesti u medijima samo uz prethodno odobrenje izdavača.
Sva prava pridržana © 2018 - 2024 Hrvatska katolička mreža